

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 672/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. A., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dunajská Streda pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 20. septembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. A. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2013 doručená sťažnosť M. A., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 20. septembra 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 2. mája 2012 bol sťažovateľ na hlavnom pojednávaní v jeho veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 2 T 169/2011 oslobodený spod obžaloby zo spáchania trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona a zároveň bol odsúdený za spáchanie trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest v trvaní 18 mesiacov. Na uvedenom pojednávaní bolo zároveň uznesením okresného súdu rozhodnuté o prepustení sťažovateľa na slobodu pre odpadnutie dôvodov väzby. V dôsledku prokurátorom podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu z 2. mája 2012 a taktiež podanej sťažnosti proti uzneseniu o prepustení sťažovateľa z väzby bol sťažovateľ ponechaný vo väzbe.

Sťažovateľ 20. septembra 2012 podal na okresnom súde písomnú žiadosť o prepustenie z väzby. Keďže zo strany okresného súdu sťažovateľovi nebola doručená žiadna písomnosť svedčiaca o vybavení jeho žiadosti z 20. septembra 2012, podal 9. novembra 2012 ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby. Okresný súd následne v predmetnej veci nariadil pojednávanie na 12. december 2012, na ktorom bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania trestných činov podľa § 189 ods. 2 Trestného poriadku a § 360 ods. 2 Trestného poriadku a s použitím asperačnej zásady mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov nepodmienečne. Na uvedenom pojednávaní zákonný sudca sťažovateľovi okrem iného oznámil, že jeho žiadosť o prepustenie z väzby 19. septembra 2012 nemusela byť okresným súdom prerokovaná, pretože sa v čase jej podania spis v predmetnej veci nachádzal na krajskom súde.

Takýto postup okresného súdu pri prerokovaní žiadosti o prepustenie z väzby z 20. septembra 2012 považoval sťažovateľ za protizákonný a protiústavný, preto podal proti nemu sťažnosť adresovanú predsedníčke okresného súdu. Predsedníčka okresného súdu mu odpovedala prípisom sp. zn. 1SprV 297/2012 z 1. marca 2013, v ktorom potvrdila skutočnosť, že okresný súd o sťažovateľovej sťažnosti z 20. septembra 2012 nerozhodol, avšak v závere svojej odpovede uviedla, že sťažovateľovu sťažnosť považuje za neopodstatnenú, aj keď podľa sťažovateľa mala rozhodnúť o jeho okamžitom prepustení na slobodu.

Sťažovateľ následne v tejto veci podal 7. marca 2013 sťažnosť adresovanú predsedovi krajského súdu. Predseda krajského súdu ho vyzval na zaplatenie poplatku v sume 6,50 €, ktorý sťažovateľ pre nedostatok finančných prostriedkov nezaplatil. Z odpovede predsedu krajského súdu – upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti sp. zn. Spr. 171/2013 z 8. apríla 2013 doručeného sťažovateľovi – vyplýva, že z dôvodu neuhradenia poplatku sa žiadosť sťažovateľa o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti stala neúčinnou. Uvedeným postupom predsedu krajského súdu bol sťažovateľ diskriminovaný a hlboko ponížený.

Na základe uvedeného sťažovateľ v závere svojej sťažnosti uviedol:

„Týmto žiadam ústavný súd aby celú vec prešetril, vyvodil dôsledky, a hlavne vo veci konal zákonne a bez zbytočných prieťahov.

Ďalej si nárokuje vyplatiť odškodné vo výške 6 000 Eur... a to za 6 mesiacov ktoré som do H. P. krajského súdu mal podľa zákona stráviť na slobode a to od podania prepustenia z väzby dňa 20. 9. 2012 až do 24. 3. 2013. Ďalej si nárokuje preplatiť všetky vzniknuté škody mne: stratený čas, známky, stres a to najhlavnejšie čo sa nedá finančne vynahradiť moje zdravie ktoré sa na jeseň roku 2012 kriticky zhoršilo. Túto sumu nechávam na rozhodnutie vlastne uváženie súdu. (Príloha zdrav. dokumentácia vzniknutého ochorenia).

Ďalej žiadam ústavný súd SR, aby mi na konanie ustanovil obhajcu. Skutočnosť, že nemám dostatočné finančné prostriedky súdu preukážem...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou sťažovateľovej neperfektnej sťažnosti je namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu pri vybavovaní jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 20. septembra 2012.

Zo spisového materiálu v predmetnej veci a zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby z 20. septembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 169/2011 (prevzatá na poštovú prepravu 19. septembra 2012). Keďže o žiadosti o prepustenie z väzby z 20. septembra 2012 okresný súd nerozhodol, sťažovateľ sa ochrany svojich práv domáhal sťažnosťou na nečinnosť okresného súdu v jeho trestnej veci adresovanou predsedníčke okresného súdu (doručenou 12. novembra 2012).

Predsedníčka okresného súdu na túto sťažnosť sťažovateľa na nečinnosť odpovedala prípisom sp. zn. 1Spr V 297/2012 z 1. marca 2013, v ktorom okrem iného vo vzťahu k priebehu konania vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 169/2011 uviedla:

„Súd dňa 2. 5. 2012 vo veci vyhlásil rozsudok, písomné vyhotovenie rozsudku Vám bolo doručené 21. 5. 2012. Súd dňa 2. 5. 2012 rozhodol aj o tom, že Vás prepustil z väzby na slobodu. Toto uznesenie Vám bolo doručené 6. 6. 2012. Okresná prokuratúra proti rozsudku podala odvolanie a proti uzneseniu o prepustení z väzby na slobodu podala sťažnosť. Súd dňa 29. 5. 2012 vyzval okresnú prokuratúru na podanie odôvodnenia odvolania a sťažnosti.

Dňa 28. 6. 2012 sudca dal pokyn na predloženie spisového materiálu na krajský súd, kde bol doručený 9. 7. 2012. Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 17. 7. 2012 uznesenie prvostupňového súdu o prepustení z väzby na slobodu zrušil a Vašu žiadosť zamietol. Spisový materiál na tunajší súd bol vrátený 30. 7. 2012.

Konajúci sudca dňa 7. 8. 2012 opäť urgoval okresnú prokuratúru na predloženie odôvodnenia odvolania. Uznesenie krajského súdu Vám bolo doručené 13. 8. 2012. Okresná prokuratúra odôvodnenie odvolania proti rozsudku na súd predložila 14. 9. 2012. Sudca dňa 21. 9. 2012 dal pokyn na doručenie odvolania okresnej prokuratúry obhajkyňi na vyjadrenie, ktorá vyjadrenie na súd predložila 8. 10. 2012. Spisový materiál dňa 12. 10. 2012 bol predložený na krajský súd na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku. Krajský súd uznesením zo dňa 6. 11. 2012 rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil na znovu prejednanie. Spisový materiál na súd bol vrátený dňa 29. 11. 2012.

Sudca dňa 30. 11. 2012 určil termín hlavného pojednávania na 12. 12. 2012. Dňa 12. 12. 2012 na pojednávaní opäť bol vyhlásený rozsudok a Vaša žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu bola zamietnutá. Písomné vyhotovenie rozsudku a uznesenia zo súdu boli Vám doručené 4. 1. 2013. Uznesenie o zamietnutí Vašej žiadosti na prepustenie z väzby na slobodu dňa 16. 12. 2012 nadobudlo právoplatnosť. Proti rozsudku obhajkyňa dňa 20. 12. 2012 podala odvolanie.

Dňa 17. 1. 2013 sudca dal pokyn na doručenie odvolania okresnej prokuratúre na vyjadrenie aj s výzvou, aby prokuratúra odôvodnila aj svoje odvolanie. Okresná prokuratúra dňa 30. 1. 2013 oznámila súdu, že svoje odvolanie berie späť. Dňa 1. 2. 2013 sudca späťvzatie odvolania uznesením bral na vedomie. Písomné vyhotovenie uznesenia zo súdu bolo vyexpedované 1. 2. 2013. Vám uznesenie bolo doručené 6. 2. 2013. Od prokuratúry doručienka zatiaľ vrátená nebola. Spisový materiál po vybavení sťažnosti bude predložený na krajský súd na rozhodnutie o Vašom odvolaní.

Na základe horeuvedného rozboru veci som zistila, že súd o Vašej žiadosti zo dňa 20. 9. 2012 o prepustenie z väzby na slobodu nerozhodol. Úkony v tom období však vykonával plynule. Doručil Vám riadne uznesenie, ktorým Vašu predchádzajúcu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu krajský súd zamietol. Súd v tomto období konal o odvolaní proti rozsudku zo dňa 2. 5. 2012. Spisový materiál po doplnení odvolania opäť predložil na krajský súd na rozhodnutie o odvolaní. Po zrušení rozsudku krajským súdom súd ihneď určil nový termín hlavného pojednávania, na ktorom pojednávani vyhlásil rozsudok a Vašu ďalšiu žiadosť zo dňa 3. 12. 2012 o prepustení z väzby na slobodu zamietol. Toto uznesenie nadobudlo aj právoplatnosť.

Som toho názoru, že súd napriek tomu, že o Vašej žiadosti zo dňa 20. 9. 2012 nerozhodol, v tejto veci konal urýchlene a okrem tejto jednej žiadosti rozhodol o všetkých Vašich žiadostiach, preto Vašu sťažnosť považujem za neopodstatnenú.

Týmto Vašu sťažnosť považujem za vybavenú.“

Sťažovateľ následne predsedovi krajského súdu adresoval prípis zo 7. marca 2013 (doručený 10. marca 2013), ktorý označil ako „Sťažnosť na neprejednanie prepustenia z väzby zo dňa 20. 9. 2012 v zákonnej lehote, a sťažnosť na vyjadrenie a postup predsedníčky okresného súdu“.

Krajský súd sťažovateľa prípisom sp. zn. Spr. 171/13 z 12. marca 2013 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti na postup okresného súdu v lehote 7 dní a súčasne ho upozornil, že pokiaľ tento poplatok nebude zaplatený, úkon (prešetrenie) sa nevykoná a jeho návrh sa stane neúčinným.

Krajský súd prípisom z 8. apríla 2013 v zmysle § 63 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) postúpil sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namietal neprerokovanie žiadosti o prepustenie z väzby z 20. septembra 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 169/2011, priamo predsedníčke okresného súdu a o tomto postúpení zároveň informoval sťažovateľa.

Prípisom z toho istého dňa krajský súd vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadрила k druhej časti sťažnosti sťažovateľa, predovšetkým ku skutočnosti, z akého dôvodu okresný súd o žiadosti o prepustenie z väzby z 20. septembra 2013 nerozhodol, ktorá nebola v jej odpovedi z 1. marca 2013 uvedená.

Predsedníčka okresného súdu na túto výzvu reagovala prípisom z 25. apríla 2013, v ktorom okrem iného uviedla:

„Jeho sťažnosť na postup Okresného súdu Dunajská Streda som vybavila dňa 01. 03. 2013. Posúdila som ako neopodstatnenú čo do nerozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 20. 09. 2012. Svoje stanovisko som zdôvodnila tým, že súd v uvedenom období konal o odvolaní odsúdeného proti rozsudku súdu zo dňa 02. 02. 2012. Výslovne som uviedla, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 20. 09. 2012 súd nerozhodol. Rozhodol iba o jeho žiadosti zo dňa 03. 12. 2012.

V tejto časti som sa pomýlila. Uviedla som neúplnú informáciu, nakoľko súd uznesením zo dňa 12. 12. 2012 rozhodol o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu tak, že žiadosť zamietol. V odôvodnení v ods. č. 3 tohto uznesenia je uvedené, že obžalovaný dňa 20. 09. 2012 ako aj dňa 03. 12. 2012 rozhodol naraz. Správne v stanovisku som mala uviesť, že súd o žiadosti odsúdeného o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 20. 09. 2012 nerozhodol osobitne, ale spolu so žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 03. 12. 2012.

Za túto nepresnú informáciu sa ospravedlňujem.

Na záver poznamenávam, že uznesenie zo dňa 12. 12. 2012 o zamietnutí žiadosti M. A. o prepustenie z väzby na slobodu dňom 16. 12. 2012 nadobudlo právoplatnosť. Medzičasom krajský súd svojim uznesením zo dňa 26. 03. 2013 odvolanie odsúdeného M. A. proti rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 12. 12. 2012 zamietol, preto rozsudok súdu zo dňa 12. 12. 2013 dňom 26. 03. 2013 nadobudol právoplatnosť. M. A. bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 4 roky a bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.“

Krajský súd sťažovateľa opätovne prípisom z 30. apríla 2013 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti na postup okresného súdu.

Prípisom sp. zn. Spr. 171/13 z 31. mája 2013 krajský súd sťažovateľovi oznámil, že z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku sa úkon (prešetrenie) nevykoná a jeho návrh na prešetrenie sa stal neúčinným. Toto oznámenie predsedu krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 6. júna 2013.

V zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Podľa zistenia ústavného súdu oznámenie krajského súdu sp. zn. Spr. 171/2013 z 31. mája 2013 bolo sťažovateľovi doručené 6. júna 2013.

Sťažnosť sťažovateľa z 15. septembra 2013 bola daná na poštovú prepravu 16. septembra 2013 (ústavnému súde bola doručená 19. septembra 2013).

Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade, ak by ústavný súd s ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľ nebol v predmetnom konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, za účinný prostriedok nápravy považoval sťažnosť na nečinnosť adresovanú predsedníčke okresného súdu a žiadosť o prešetrenie vybavenia tejto sťažnosti adresovanú predsedovi krajského súdu, ochrany ním označených práv sa domáha zjavne až po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú, a vzhľadom na túto skutočnosť bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2013